

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Slovenske Binkošti

Praznik razsvetljenja po Duhu božjem se nam je zopet približal in je našel tokrat svet v taki temi, kakor morda že dolgo ne v vseh dveh tisočletjih, odkar poznamo Kristusov nauk.

Ko motrimo življenje, se z grozo vprašujemo, kam vse to drvi. Brat je proti bratu, narod proti narodu, vse dejanje in nehanje človeštva, v besedi polno želje po miru in sodelovanju, je v resnici eno samo

ogromno bojišče

kjer zavezniki in prijatelji ter dobri sosede komaj čakajo, kdaj bodo planili drug drugemu za vrat.

Če bi tako ovdušje vladalo kje v daljnih pokrajinah neciviliziranih divjih ljudstev, bi se temu končno niti ne čudili. Dejali bi, da jim pač manjka posvečujoče, odrešilne vere in božjega razsvetljenja. Toda topov ne vlivajo malikovalski črne, strojne ne izdelujejo Beduini, strupenih plinov ne proizvajajo Indijanci, granat in tankov ne izdelujejo Melanezi, ki jim vsem hodi Evropa ponujati svojo vero, kulturo in civilizacijo. Ne, vse to strašno morilno orožje izdelujemo mi, evropski kristjani, ki pravimo, da smo razsvetljeni z božjim naukom.

Ali si kdaj razmišljal o tem, dragi čitatelj in čitateljica? Mi, ki vsak dan molimo: »Odpusti nam naše dolge« — žrtvujemo tri četrtine vsega svojega dela samo za

morilna sredstva,

ki naj v blaznem bojnem metežu spremene vso Evropo, vso kulturo starega sveta, vso civilizacijo bele rase v eno samo pogorišče, v strašno razvalino in v mrtvašnico, ki bo segala od špansko-francoske obale tja daleč do sibirskih planjav, od Črnega morja pa visoko gori na sever do večnega ledu!

Človeka stresa mrz, ko gleda to blazno početje. In nehote se vsiljuje vprašanje:

Odkod taka tema?

Z vseh strani nam prihajajo lažnivi apostoli, ki nam govore o vsem mogočem, samo resnice nam noče nihče priznati. Resnica pa je vendar samo ena in edina: Tisti, ki so vzeli božji nauk v zakup, ga teptajo s svojimi blatnimi nogami in so ga prodali za lečno jed bogastva, oblasti in posvetne moči. »Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste naredili iz nje jamo razbojnikov!« je očital Kristus pismarjem in farizejem, ki so barantali v templju, ki je bil kraj molitve. In kaj je naredil božji Sin? S korobačem je izgnal to zalego iz hiše božje!

Dva tisoč let mineva odtlej, zadnje stoletje drugega tisočletja izza tega dogodka se bo kmalu nagnilo k zatonu. In kaj vidimo.

Sveč, najlepše svetišče,

ki ga ni gradila slabotna človeška roka, ampak vseobsežni duh božji, je spremenjen v jamo

razbojnikov. Sami vidite, kako teče kri, sami vidite in občutite na sebi, kako trpe nedolžni, sami veste, kako krivica praznuje svojo strašno zmago. Vsaka slovenska vas je priča tega gorja, nebroj slovenskih domov je spremenjenih v žrtvenike, kjer padajo nedolžne žrtve.

Tako je pri nas, a tako je tudi po vsej širni Evropi. Prišli smo tako daleč, da nihče ne verjame več niti svojemu najbližjemu, skoraj bi rekli, da človek ne verjame več niti sam sebi.

Če smo tako odkrito pogledali resničnosti v obraz, moramo tudi odkrito povedati, da kljub tej strahoti še ni treba obupati in kloniti. Binkoštni praznik nam vlija novega poguma in nam daje upanje, da bomo premagali temo in vihar, vso peklensko zlobo, ki se je zgostila nad nami.

Kakor je duh v podobi ognjenih jezikov razsvetlil nekoč apostole, tako nas mora danes vse prešiniti

duh zmagovalne resnice,

ki nam bo pokazal pot iz sedanjega gorja. Otresti se moramo misli, da bi nas hotel in mogel rešiti kdo drugi! Ne, mi sami se bomo rešili, če bomo prav spoznali svet in svojo nalogo v njem.

Prvo pa, kar moramo vedeti, je tole: Tisti, ki so prodali nauk, tisti, ki so iz vere ljubezni in bratstva že tolikokrat naredili peklensko žrelo morije in pogina, tisti, ki so ljudi sežigali, da so se lahko polastili njih imetja, tisti, ki na vseh straneh hujskajo narode, ko se med seboj koljejo in pobijajo, tisti nas ne morejo in ne smejo voditi! Če se niso bali prodati in izdati enkrat, kaj jih bo oviralo, da ne bi prodali nas?

Zato pa moramo iskati rešitve in pravice v sebi. In ta pravica nam narekuje večno postavbo, da je vsako človeško življenje sveto in da nimamo oblasti za njegovo uničenje. Ta pravica nam pravi, da smo kot sinovi skupne matere zemlje vsi skupaj ena sama

velika družina,

povezana v skupnost, ki jo moramo gojiti brez ozira na razlike v narodnosti, veri in stanu. Vsi smo ljudje, vsi pa se moramo hkratu truditi, postati čim boljši ljudje.

To in samo to je naša rešitev. Ali se spominjate, da je dejal sam Bog, da bo prišel čas, ko ljudje ne bodo molili ne v templju ne na gori, ampak v duhu in resnici?

Ta klic odmeva danes bolj živo kakor kdaj koli. Naše vasi so izmозgane, čeprav jih krasi toliko cerkva. Naši gozdovi, naša brda in griči in holmi se krušijo pod strašno pezo dolgov, čeprav smo zgradili toliko svetišč. Niso nam odpuščeni dolgovi, ker so nas krivi preroki pahili na kriva pota. Naj bi nas vsaj sedaj duh razsvetlil, da vsi spoznamo resnico.

Najgloblja, najlepša molitev na svetu je izpolnjevanje dolžnosti do sebe in svojega bližnjega. Kdor ti dve dolžnosti spolnjuje, ta na najpopolnejši način pomaga ustvarjati v svetu tisto skladnost, h kateri po božji zamisli stremimo. Kdor pa v zaslepljenosti to molitev zanemarija, je kakor drevo, ki mu je bolezen vzela tvorno moč. Treba ga je posekati in sežgati, da ne okuži drugih.

Slovenski narod se nahaja na usodnem razpotju: Ali bo slišal klic božji, glas svoje zemlje in lastne krvi ter se odločil v svoj blagor — Ali pa se bo dal preslepiti njim, ki po temnem ukazu neznanih sil prihajajo k njemu s hinavsko besedo in lažnjivim smehljajem, da bi ga pahili v sužnjost in smrt?

Narod naj izbira. Vi, kmetje in delavci, vi vsi, ki s svojim delom in žrtvami ohranjate rod in pomagata ustvarjati vse, kar je v Sloveniji lepega, plemenitega in življenja zmožnega, vi ste narod! Duh, ki je v toliko težkih trenutkih vodil našo kri in nam vselej pomagal premagati najhujše, kliče v naše domove. Ali ga bomo preslišali?

Ne! To je duh božji, to je duh naših dedov in pradedov, to je duh slovenske zemlje! Zato še nismo izgubili vere v slovenske Binkošti.

Štiri milijone na dan

Najbolj donosno podjetje pri nas je pač državni monopol. Dohodki monopolov znašajo namreč v naši državi 27 odstotkov ali več kot četrti del vseh državnih dohodkov skupaj.

Samo pri tobaku in tobačnih izdelkih za služi država po — 4 milijone dinarjev na dan! Državni uslužbenci dobivajo 63 odstotkov svojih prejemkov iz monopolskih dohodkov. Lani so v vsej državi obravnavali 110.000 primerov kršitve monopolskih predpisov. Iztihotapilo se je 3.500.000 kg tobaka ali en vagon dnevno. Država je imela od tega 500 milijonov letne škode ali okrog poldrug milijon dnevno. Za izvoz tobaka dobimo letno okrog 170 milijonov, delavci v ustanovah monopolne uprave dobivajo 90 milijonov, prodajalci monopolskih proizvodov 250 milijonov za provizijo, sadilci tobaka pa preko 300 milijonov. Lahko se reče, da živi v naši državi vsak deseti človek od monopolskih dohodkov.

Pri tem ostane še vedno skeleče — zamtano razmerje dohodkov, ki ga srečujemo v vsem sedanjem gospodarskem sestavu.

Kakor je razvidno iz gorenjih števil, za služijo pridelovalci tobaka skoraj enako kakor prodajalci tobačnih izdelkov. In vendar je delo pridelovalcev, torej kmetov, neprimerno težje, bolj odgovorno in tudi bolj tvegano kakor delo prodajalcev. Kljub temu ostane kmet tudi ob pridelovanju te tako rentabilne rastline še vedno revež.

V trenutku duševne zmedenosti

Ena najgrših družabnih laži, ki jih dan za dnem čitamo po časopisu, je krilatica ob vsakem samomoru, češ da si je kdo končal življenje v trenutku duševne zmedenosti. Ker noče o tem vprašanju in o tem žalostnem pojavu nihče spregovoriti poštene in odkrite besede, jo bomo pač mi.

Kako je torej s to »zmedenostjo«, ki dan za dnem peha ljudi v nenadno smrt?

Pomladni čas je doba, ko se nanovo obujajo življenjske sile v prirodi. Kakor na druga živa bitja, deluje to novo prebujenje tudi na človeka in vzbudi v njem nekaj nemir. Po zimskem zatišju pomeni pomlad za vsak organizem nekako — revolucijo. Zato to kipenje in vrenje povzroči tudi v našem duševnem življenju in v živčnem sestavu pretresljuje, ki na občutljive in bolehnne nature močno in včasih celo usodno vplivajo. Potrtost, pobitost in obup brez pravega vidnega vzroka so posledice tega, a končni sad marsikdaj — samomor.

Statistika že dolgo ve, da je pomlad doba samomorilne epidemije, vendar je bila ta bolezen do novejšje dobe na kmetih malone neznana in razširjena samo na mesta, kjer so življenjski pogoji in sam način življenja mnogo bolj nezdravi kakor na deželi.

Na žalost moramo priznati, da se je bolezen razširila sedaj tudi na deželo. Mesto pa, da bi pošteno in vestno pogledali zlu v obraz in ga skušali premagati, govorimo vsi o »hipni duševni zmedenosti«.

To je laž. Gospodarska beda, neznosna bremena, brezupen položaj našega podeželja, skratka vse silno zlo, ki ga zajamemo z besedo »kriza«, to je tisti burič, ki goni ljudi v »prostovoljno« smrt! Kdo ne bi bil zmeden, če iz

dneva v dan, iz leta v leto gara kakor črna živina, pa nazadnje od vsega dela nima niti toliko, da bi preživel sebe in družino? Kdo ne bo zmeden, če mu hodijo otroci napol nagi in sestradini okrog, pa mu eksekutor zarubi kravo, ki je bednim dajala mleko, zadnjo in edino krepilno hrano? Kaj bi človek ne bil zmeden, če gleda, kako se kos za kosom kruši z domačije, na kateri je trpel in delal njegov oče, na kateri se je do smrti zgarala njegova mati, za katero je pripravljen vedno umreti tudi on, ko bi le vedel, da vsaj s smrtjo reši rodu ljubljeno dom?

Vidite, to je duševna zmedenost! Odpraviti bedo, urediti naše gospodarske razmere, pravilno urediti in porazdeliti bremena, ki nas danes tarejo, to se pravi zdraviti! Tu ne pomagajo noben lek, nobena učena razprava in nobeno sklicevanje na človeško dostojanstvo! Človek vzdrži, kolikor more, ko pa so njegove moči izčrpane, omahne ali se upre. Močni bruhnejo v revolucijo in upor, šibkejši omahnejo v smrt in se s samomorom umaknejo v grob!

Marsikaj bi še bilo treba pripomniti k temu pojavu, ki je tako žalosten, da se mora ob njem zdrzniti tudi najbolj lahkomišljen človek, vendar naj za danes zadostuje samo ta klic. Pomnite pa: Vsaka žrtev, ki zaradi gospodarske bede omahne v grob, vsaka žrtev, ki obnemore zavoljo razmer, ki nam niso potrebne in bi jih poklicani lahko spremenili, je strašno seme, ki bo v bodočnosti vedno bolj strupeno kalilo. In prav zato, ker ne mislimo samo od danes na jutri, ampak gledamo v krvavo temo bodočnosti, ki se ji lahko izognemo, če se bomo dovolj zgodaj spameleovali, smo napisali te besede — vsem poštenim v premislek, vsem drugim v opomin.

O kakovosti modre galice in škropljenju

Vsakoletno prigovarjanje in debatiranje o kakovosti te ali one znamke modre galice v vinogradniških krogih ponekod, nam daje povod, da podamo nepristransko in odkrito svoje mišljenje k temu važnemu in perečemu vprašanju. Dejstvo je, da je modra galica poleg žvepla dosedaj neprekosljivo zatiralno sredstvo pri zatiranju glivičnih bolezní na vinski trti in tudi na drugih kulturnih rastlinah. Bakreni sulfat, ki ga vsebuje modra galica, je važen činitelj pri zatiranju bolezní zlasti tako zvanih paležev. V zadnjih letih pridelujejo tudi pri nas modro galico in sicer v zadostni meri. Naš domači trg ne potrebuje več tuje galice, ker krije domača proizvodnja vso potrebo. Zakoniti predpisi pri izdelavi in državna kontrola tvornic so garancija, da se tudi pri nas proizvaja kakovostno brezhibna in neoporečna modra galica. Kdor trdi drugače, dela to iz nevednosti ali pa s kakšnega drugega vzroka. Procenti bakrenega sulfata, ki ga vsebuje modra galica, so tu merodajni in prav nič drugega! — Tehnični postopek pri izdelavi pa tudi v naših tvornicah ni prav nič čemur drugačen, kakor je drugje vpeljan. Ker jamči domača tvornica na podlagi uradne analize, da vsebuje njena galica 99% in še nekoliko več bakrenega sulfata, potem je gotovo enakovredna z vsako inozemsko znamko.

Nekateri vinogradniki hvalijo domačo galico »Solnce«, drugi zopet »Zorko«, redki pa še sedaj ne morejo izhajati brez galice »Montecatini«. — Resnica je, ako se vinogradnik čemu privadi, da to z veliko težavo opusti. Starokopitnost pa ne sme biti merodajna, zlasti, ako je brez vsake podlage. Zares neopravičljivo je, da se letos ponekod vsiljuje tuja galica in trdi, da domača ne odgovarja in da je slabša. Ali imajo v teh okoliših vinogradniki zares odveč denarja, da plačujejo tujo galico po 8 din, ko je cena domači galici 6/40 din?

Kdor trdi, da je tuja galica boljša nego domača, ta govori vedoma neresnico. Kot dokaz

naj služijo lanske analize, ki so jih izvedli državni kontrolni zavodi. Tako je imela n. pr. galica »Solnce« Celje 99,72 % čistote, znamka »Zorka« 99,70 %, avstrijska pa 99,79 %. Te razlike v kvaliteti so tako malenkostne, da jih praktični človek pri nakupu galice ne upošteva. Kdor kupuje in plačuje tujo galico kar za 1'60 din pri kg dražje, pa čeravno je iste kakovosti kakor domača, gotovo ne more trditi, da je v denarnih stiskah in naj se mu pomaga. Pravilno ravna torej oni vinogradnik, ki kupuje in uporablja domačo galico, ki je iste kakovosti kakor ona tujega izvora. Galica se ne kupuje zaradi imena in predsodkov, ampak samo na podlagi cene in njene kakovosti, to naj si zapomni oni, ki begajo ljudi v tem pogledu. Odlične važnosti pri uporabi modre galice je, kako vinogradnik modro galico pripravlja in uporablja. Pravilni napravi škropiva iz modre galice in apna moramo posvetiti vso pozornost. Vsaka površnost in domišljavost nekaterih, da znaajo galično zmes pripraviti brez posebnih priprav, se mnogokrat z velikim neuspehom maščuje. Naprava galičnega škropiva je kemični proces, ki se ne da kar tako izlahka izvesti. Ni sam ogalica merodajna, nego tudi kakovost in čistota apna ter vode. Vse se mora natančno otehtati v pravem razmerju. Dognano je, da se potrebuje za 1% raztopino modre galice eden in pol odstotka sveže ugašene apna, ako se hoče napraviti zares učinkovito škropivo. Brez belega reagenčnega fenoltaleinovega papirja naj se nikdar ne napravi škropiva!

Pravi uspeh pri zatiranju paleža in sličnih bolezní pa dosežemo le tedaj, ako škropimo z bakreno-apneno brozgo o pravem času in v pravilni jakosti. Na podlagi dolgoletnih izkušenj je vzeti za prvo škropljenje 1% raztopino modre galice. Povedano velja tudi za drugo in tretje škropljenje. Le v primeru slabega vremena, vzamemo pri tretjem in poznejšem škropljenju 1½% raztopino. Prvo škropljenje izva-

jamo, ko so poganjki trsa za peden dolgi, t. j. približno koncem maja; drugo škropljenje pred cvetjem, tretje po cvetju in tedaj pa temeljito po zarodu poškopiti. Ako pada med tem dež ali nastopa močna rosa, tedaj moramo škropiti tudi med cvetjem. V tem primeru izvedemo četrto škropljenje takoj po cvetju. Poznejša škropljenja zavise od nastopa vlage in toplote. Ako je med tem časom suho vreme, izhajamo s štirikratnim škropljenjem, drugače pa s petkratnim.

Kdor zamudi pravi čas in odlašja s škropljenjem, lahko doživi razočaranje. Gotovo je lanskeleto katastrofalna škoda naučila naše vinogradnike, da morajo vsa škropljenja izvesti pravočasno in natančno. Pomniti je, da zavarujemo s prvimi tremi škropljenji na trsu predvsem zarod, z ostalimi škropljenji pa listje in mladike. Zamujeno škropljenje se ne da nadomestiti in nastala škoda je nepopravljiva, pa četudi vzamemo dvo- in večodstotno škropivo.

Na podlagi navedenega, opozarjamo vinogradnike, da uporabljajo pri letošnjem škropljenju le domačo modro galico, ki ni nič slabše kakovosti kakor tuja. Vsa škropljenja naj se pravočasno, preudarno in pravilno izvajajo. Uspeh jim bo zagotovljen.

Sv. pismo, policija in državni svet

Pred časom je bilo z odobrenjem oblasti ustanovljeno društvo »Svetilnik«, ki je hotelo proučevati sv. pismo ter izdajati in razpečevati primerne knjige. Na pritožbe znanih krogov je policijska oblast društvo končno razpustila, češ da je društvo prekoračilo v pravih določeni delokrog.

Društvo se je pritožilo proti razpustu na državni svet. Ta je pritožbi v celoti ugodil in razsodil takole: »Razpust kakega društva je skrajno sredstvo, ki se ga oblast lahko poslužila, ako bi vsi drugi ukrepi ne mogli doseči, da bi se preprečilo nezakonito dejanje«. Sirjenje knjig, ki kasneje zapadejo zaplembi ali kaznliva dejanja, ki se zagreše na sicer oblastveno dovoljenem sestanku, pa še ne pomenijo, da je društvo prekoračilo svoj v pravih označeni delokrog ali da je protizakonito delovalo.«

Kakor poroča Privilegirana agrarna banka (PAB), so kmetijski dolžniki doslej plačali tej banki 51 milijonov dinarjev na račun dolgov, ki so bili po novi uredbi prenešeni na to banko.

Od tega zneska odpade na centralo 38.4 milijona Din, na podružnico v Zagrebu 7.3 milijona Din, na podružnico v Ljubljani 4.5 milijona Din in na podružnico v Sarajevu 1.0 milijona Din. Dolgovi, ki so jih denarni zavodi izročili Priv. agrarni banki pa znašajo pri centrali 1032 milijonov in pri podružnicah v Zagrebu 523 milijonov, v Ljubljani 600 milijonov in v Sarajevu 271 milijonov, skupaj preko 2 in pol milijarde Din.

Kitajski socialni čut

Na Kitajskem so oblasti v Kantonu dale ustreliti 215 gobavcev, ki se jih niso mogli drugače znebiti.

Gobavce so najprej skušali potopiti in so jih odpeljali na čolnih po vodi. Bolniki pa so spoznali grdo nakano in prisilili moštvo v čolnih, da je odplulo z njimi nazaj na kopno.

V tej stiski je oblast sklenila, da spravi gobavce s streljanjem v kraj. Vsakemu bolniku so »privoščili« samo po eno kroglo v zadnji poždrav. Mnogi niso bili smrtno zadeti, a so jih menda z ostalimi vred kar žive pokopali.

Novica, ki jo posnemamo po tujih poročilih, zveni tako razbojniško, da se nam skoraj ne zdi verjetna. Prej bi ji zaupali, če bi slišali, da se je kaj podobnega primerilo kje v kulturni Evropi.

Doma in drugod

Parlamentarna Mala antanta

Pretekli teden so prispele v Beograd skupine češkoslovaškega in romunskega parlamenta in obiskale uradno jugoslovansko narodno skupščino. V petek preteklega tedna se je vršila skupna seja jugoslovanskega predstavništva senata in narodne skupščine, ki so ji prisostvovali tudi češkoslovaški in romunski parlamentarci. Pozdravne govore so imeli predsednik jugoslovanske vlade, predsednika senata in parlamenta, nakar so se za pozdrave zahvalili Čehi in Romuni.

Na čast prijateljskim in zavezniškim parlamentarcem je bilo prirejenih več poedin. Romuni so že v soboto odpotovali domov, češkoslovaški parlamentarci so si pa ogledali še nekatere srbske kraje in nato tudi oni zapustili Jugoslavijo. Gosti so bili povsod nad vse pristržno sprejeti.

Srbska zemljoradniška stranka

Te dni so se sestali v Banjaluki nekateri prvaki Saveza zemljoradnikov in razmotrivali vprašanje preimenovanja stranke v Srbsko zemljoradniško stranko, da bi s tem na srbski strani organizirali partnerja Hrvatski seljački stranki. Posebno se zavzema za tako preimenovanje dr. Čubrilovič, ki misli, da bi mogli potem ti dve stranki brez vseh ovir napraviti sporazum v nekaj minutah. Dr. Čubrilovič pravi, da je edino pravilno, da se zberejo Srbi v Srbski zemljoradniški stranki, če se že Hrvati zbirajo in Hrvatski seljački stranki.

Glasilo dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« podpira prizadevanje banjaluških zemljoradnikov.

Proti preimenovanju se je pa odločno postavil minister g. Voja Djordjevič, ki je mnenja, da bi se s tem postavili zemljoradniki na plemensko stališče in bi opustili socialno gospodarski značaj zemljoradniškega gibanja, na katerem je bil zemljoradniški savez ustanovljen, neglede na plemensko pripadnost. Za zemljoradnike bi bilo tako stališče škodljivo, ker bi se ponovila pogreška, ki so jo napravili hrvatski kmetje, ko so ustanovili ozkosrčno Hrvatsko seljačko stranko, mesto vsedržavne kmetijske stranke, ki bi se združila s sorodnimi skupinami med Srbi, torej slično kakor se je ustanovila narodna kmetijska stranka v Romuniji, po združitvi nacionalne stranke iz Sedmograškega s kmetijsko stranko iz predvojne Romunije. Ako bi ne bilo te napačnosti, bi bila mesto 6. januarja prišla na krmilo zemljoradniška vlada, v kateri bi ravno hrvatski kmet imel premoč ob krepki podpori srbskega kmeta. Ta rešitev, da je še edino prava za obe strani.

Narodna skupščina

bo sklicana 20. t. m. na pomladansko zasedanje. Na dnevnem redu bodo predlogi odbora za prošnje in pritožbe ter vprašanje konkordata. Največ zanimanja vzbuja brez dvoma predlog mednarodne pogodbe med Jugoslavijo in Vatikanom, ali takozvani konkordat.

V ponedeljek je imel sejo in pretresal razne predmete skupščinski odbor za prošnje in pritožbe.

Spomenik bratoma Radićema

bodo postavili v rojstni vasi Trebarjevem pri Sisku. Spomenik je že izdelan in ga bodo slovesno odkrili 20. junija t. l. v spomin na dan skupščinske tragedije 1. 1928. Ves hrvatski narod se bo oddolžil ustanoviteljema in voditeljema hrvatskega kmetijskega pokreta.

Dogodki v Senju

Agencija Avala (AA) je izdala o nedeljnih dogodkih, pri katerih je bilo šest ljudi mrtvih in šest težko ranjenih, naslednje uradno poročilo:

Dne 8. in 9. t. m. se je ob priliki obiska pevskega društva Trebevića v Senju vršila proslava dneva Matije Gubca in bratov Radićev. Proslave se je udeležilo tudi več tisoč ljudi iz sosednjih krajev. Že podnevi so neki neodgovorni elementi, ki so prišli na to proslavo, poskusili v nedovoljene svrhe izvršiti na raznih krajih mesta izpade, za katere določa kazenski zakonik stroge kazenske sankcije. Oblasti so morale opozoriti prireditelje na to, da se morajo preprečiti spopadi in incidenti, ki bi lahko nastali zaradi njih.

Snoči ob 19. je pri odhodu udeležencev iz Gosića — peljali so se po mestu v odprtem tovornem avtomobilu — ponovno prišlo do težkih izpadov in do streljanja iz tovornega avtomobila na orožniške organe, ki so jih srečali na cesti. Pri tem je izgubilo življenje 6 ljudi, šest jih je bilo ranjenih. Določena je bila posebna preiskovalna, upravna in sodna komisija, da na licu mesta dožene dejansko stanje. Med ubitimi in ranjenimi so tudi taki, ki jih je sodišče obsodilo zaradi udeležbe pri znani liški ustaški aferi, in taki, ki so znani kot komunisti.

„Slovincu“

ni vseh naše pisanje in se strašno jezi, da imamo korajžo zapisati tisto, kar mislimo, da imamo korajžo povedati resnico in da vsaj nekaj od tega zagleda luč sveta v deževni pomladi klerikalizma. Ni mu vseh, da povemo resnico o Petru Živkoviću, ni mu vseh, da ponatisnemo nekatere izjave dr. Mačka, katere si morajo naši čitatelji sami tolmačiti, in ni mu vseh, da hodi naš »Mlatič« križem po deželi in bije s cepom po raznih mrcinah in tistih stvarih, ki niso v skladu s krščansko moralo, ne z interesi naroda in ne z njegovo svobodo, najmanj pa z besedami in dejanji, ki prihajajo iz katoliškega tiskovnega društva in njegovega glasila »Slovenca«.

»Slovincu« naše pisanje še dolgo ne bo vseh, kajti te skladnosti ne bomo pri njem nikoli našli, dokler ne bo znal razlikovati politične stranke od katoliške cerkve.

»Slovincu« pa ni vseh tudi Franjo Lubej, načelnik ljubljanske sokolske župe. Ta si upa povedati, kaj pomeni za Slovence klerikalizem in napačna vzgoja. On neče, da bi se Javorški umori postavili za vzor slovenske kulture in morale,

Škoda pri poplavah

Letošnje pomladanske poplave so zavzele ogromne površine in so dosegle skoro višino in obseg najhujših poplav po svetovni vojni iz l. 1933. Najbolj se je letos razlila Sava v svojem dolnem toku in njeni pritoki. Čez 100 tisoč ha plodne zemlje je poplavlila voda in napravila čez pol milijarde dinarjev škode. Cele vasi so bile pod vodo in mnogo se jih je porušilo.

Pa tudi sicer je hladno in deževno vreme zadrževalo rast in se bo letina zakasnila za nekaj tednov.

Izvoz živine v Palestino

V Beogradu se je te dni mudila židovska družba za izvoz živine v Palestino. Z njo je bil dosežen sporazum za reden izvoz živine v Palestino. Živina se bo tovorila na ladje v Splitu in Gružu, odkoder bodo vozile ladje redno vsakega pol meseca.

Pomagaj svojemu otroku,
da ohrani kolikor mo-
goče dolgo prve zobe!
SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Žrtev ljubosumja

Angela Novakova, blagajničarka v Peto-varjevi trgovini v Ivanjkevcih, je postala žrtev ljubosumnega mladega človeka, ki je hotel po vsej sili imeti njeno ljubezen. V dekle se je namreč pred leti zagledal Avgust Lipovec, doma iz občine Trave v čabarskem okraju, ki je pred časom služil tu kot orožniški

kaplar. Zavoljo svojega prepirljivega, razburljivega in sploh čudaškega značaja pa je bil pozneje odpuščen in je odšel domov. Pred kratkim se je vrnil v Ivanjkevece, kjer je začel nadlegovati brhko Angelo in groziti z umori. Dekle ga je seveda spričo tega odklanjala. Končno jo je Lipovec pričakal, ko se je zvečer od vaje za predstavu v Ivanjkevcih dvorani vračala domov. Pred hišnimi vrati jo je iznenada napadel in ji z nožem bliskovito naglo zadel 7 vbodov. Kljub takojšnji pomoči je dekle izdihnila, morilca pa so prijeli orožniki.

Hmeljsko poročilo

Vsled skrajno neugodnega, hladnega in deževnega vremena meseca marca, aprila in v začetku maja se je rez hmeljske korenike nenavadno zavlekla in je bila šele pred nekaj dnevi končana. Hmeljarji so trenutno zaposleni s postavljanjem hmeljskih drogov, katero delo se radi slabega vremena doslej ni moglo izvršiti v vseh nasadih.

Hmeljska korenika je dobro prezimila ter je krepka in zdrava. Vendar se lahko trdi, da je hmeljska kultura 2 do 3 tedne v zaostanku. Le v nekaterih nasadih — zlasti v višjih legah — so poganjki nekaj centimetrov visoki.

Od letnika 1936. je le še kakih 300 kvintalov neprodanih, za katere se je pred kratkim pokazalo nekaj zanimanja.

Kaj se godi po svetu

Boji v Španiji so postali tako okrutni in zlasti uničenje Guernice, svetega mesta Baskov, je tako grozotno, da se je zopet zdržnila vsa Evropa ob tem grozodejstvu. Nemci, ki so z letali do tal porušili to neutrujeno in za vojaško obrambo popolnoma nesposobno mesto, sicer skušajo s tajenjem zabrisati porazen moralni učinek, ki ga je to fašistično-nacionalistično dejanje povzročilo v svetu, toda domači španski glasovi so premočni in zlasti angleške priče so preveč odločne, da bi mogel še kdo verjeti nemškim olepševalnim izmišljotinam.

Predsednik japonske vlade Hajaši, kateri je bil pri nedeljskih volitvah poražen, pa kljub temu noče odstopiti

Španska vlada je zahtevala o stvari mednarodno preiskavo, a angleški zunanji minister Eden je že izjavil, da bi bil srečen, ko bi prišlo do takih mer in potom njih do primernih ukrepov.

V Kataloniji je medtem izbruhnil v Barceloni upor anarhistov, ki zahtevajo vso oblast v deželi zase. Kdo je zanetil to novo iskro na španskem pozorišču, je lahko uganiti. Marsikatera tuja sila se namreč ne bi mogla vmešavati v španske zadeve, če ne bi imela izgovora, da se mora tamkaj boriti proti boljševizmu.

Premirje?

Boji pri Madridu in na severnem bojišču pri Guernici trajajo dalje. Francovci obstreljujejo Madrid, začeli pa so tudi novo ofenzivo proti Baskom. Uspeha doslej še nimajo.

Medtem so se na pobudo angleške vlade začela pogajanja, ki bodo skušala privedi do premirja. Italija, Nemčija in Portugalska podpirajo angleške predloge, vendar je vprašanje, kakšen bo uspeh.

Italija in Nemčija sta po zadnjih zagotovilih pripravljeni odpoklicati iz Španije prosto-voljce, nočeta pa, da bi se Španija boljševizirala. Te zahteve so tako daleč vsaksebi, da je v njih okvir mogoče zagvozdi nešteto drugih, ki so lahko sprejemljive ali pa tudi ne, zato je prav malo verjetno, da bi prišlo v Španiji na podlagi takega diplomatskega dela do kakega vidnejšega preokreta.

Nemčija-Rusija-Italija

Glasovi o zblizanju, oziroma sporazumevanju med Nemčijo in Rusijo že nekaj časa krožijo po svetovnem tisku. Nemški uradni krogi so jih že večkrat zanikali, vendar se vedno iznova spet pojavijo. Zadnji čas spet oživljajo vesti, da se bosta nemška in italijanska politika do Rusije v kratkem močno spremenili. Predsednik nemške narodne banke dr. Schacht je po teh poročilih odločen pristaš sporazuma in zopetnega

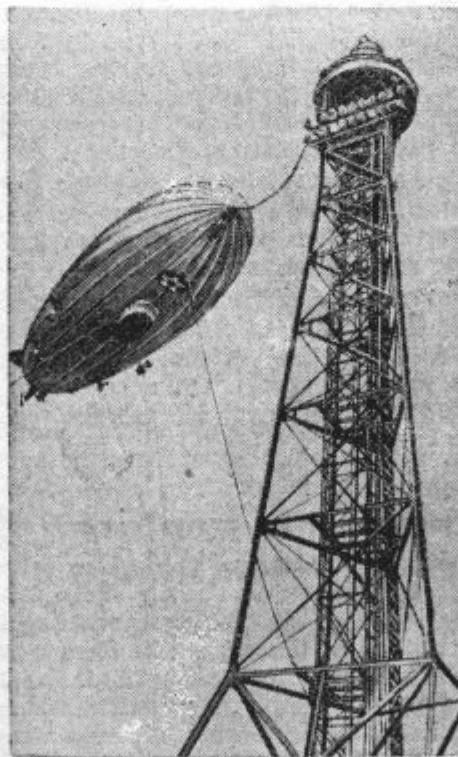
zblizanja s Sovjetsko Rusijo. Vodi jo ga pri tem čisto gospodarski razlogi, ki koncem koncev itak odločujejo v politiki. Nemčiji primanjkuje surovin, Italiji prav tako, Rusija pa jih ima v izobilju. In to je rusko bogastvo! Brez tega bogastva bi nemška in tudi italijanska industrija počasi shirali.

Seveda iz takih glasov ne smemo izvajati prenapetih sklepov, vsekakor pa tudi ti glasovi potrjujejo v mednarodni politiki isto zahtevo, ki smo jo mi že nešteto krat ponovili v naših domačih razmerah: Da je prvo in najvažnejše politično delo ustvaritev zdrave in trdne gospodarske podlage, ki šele omogoča potem ideološko razčiščenje in izoblikovanje.

V Ameriki

je bil nedavno sprejet nov nevtralnostni zakon, ki v bistvu določa tole:

1. Predsednik je dolžan, da po lastnem nagibu ugotovi, ali je v kakem delu sveta izbruhnila vojna, in ali se mora proti njej izvajati zakon o nevtralnosti.
2. Ko predsednik to ugotovi, se avtomatsko začne izvajati prepoved izvoza orožja in municije iz Zedinjenih držav kakor tudi prevoz teh predmetov na ameriških parnikih iz kake tretje države.
3. Takoj se začne izvajati tudi prepoved posojil državam, ki se vojskujejo, kakor tudi prepoved lombardiranja državnih obveznic držav, ki so pričele vojno.
4. Prepovedano je oborožiti ameriške trgovske ladje, ki prevažajo kakršnokoli blago, čeprav je dopuščeno v države, ki se vojskujejo.
5. Predsednik lahko po lastni uvidevnosti in potrebi prepove ameriškim parnikom prevoz blaga v vojskujoče se države, ki po odredbah tega zakona ni prepovedano.
6. Morebitni prenos lastnine ameriškega blaga na osebe, ki niso ameriški državljani, se mora izvršiti, preden bi zapustilo ozemlje Zedinjenih držav.
7. Oblasti lahko po lastni uvidevnosti prepovedo dostop v ameriške luke parnikom vsakršne vrste in katerekoli izmed vojskujočih se držav.

Ogromen železen stolp v ameriskem mestu Lakehurstu, kjer pristajajo zrakoplovi

Končno besedilo novega zakona o nevtralnosti so takoj po sprejetju v senatu poslali z letalom Rooseveltu v podpis, da ga bo mogel o pravem času podpisati. Dosedanji nevtralnostni zakon namreč poteče 1. maja.

Kakor je iz tega videti, Amerike prav nič ne mičejo evropski krvavi vzgledi. Čeprav se tam tudi bore proti komunizmu, se jim vendar ne zdi primerno, pod to krinko uprizarjati ne-

človeške pokolje trpečih ljudskih množic. Kdaj bo kulturna Evropa toliko dozorela, da se bo vsaj glede tega kaj naučila od Amerike?!

Katastrofa „Hindenburga“

Največja zračna ladja na svetu, nemški zrakoplov »Hindenburg«, je samo še razvalina. Na vožnji v Ameriko je tik pred pristankom na letališču Lakehurst pri New Yorku nastala v zadnjem delu strahovita eksplozija, nakar je bil v nekaj sekundah ves zračni orjak v plamenih.

Na ladji je bilo 61 mož posadke in 39 potnikov. Ob pristanku je bilo vreme skrajno neugodno in viharo. Potniki so že mahali s svojcem in znancem skozi okna v pozdrav. V višini kakih 100 metrov na zemljo se je primerila katastrofa. Ljudje so skakali iz goreče gondole, ki je treščila

Dr. Eckener, predstavnik nemškega zrakoplovstva in graditelj »Hindenburga«

la na tla. Del potnikov in posadke se je rešilo, a 9 potnikov in 22 mož posadke je po najnovejših vesteh postalo tekoj žrtev plamenov, pozneje pa se je to število zvišalo na 34 oseb. Vmes je tudi nekdo iz občinstva, ki si je hotel ogledati pristanek zračnega velikana.

Vzrok nesreče še ni pojasnjen. Brez dvoma je največ kriva tragedije okolnost, da je bil zrakoplov polnjen s plinom, ki rad eksplodira in je gorljiv (vodik). Edini za tako rabo primeren plin bi bil helij, ki se ne vname in ne eksplodira. Tega pa Nemčija nima in ga mora kupovati v tujini (Rusija, Amerika itd.) To pa je drago.

Marsikaj se tudi govori o sabotaži, torej kakor da je bila nesreča s sovražne strani podtaknjena namenoma. Glede tega vodijo angleške in nemške oblasti obširno preiskavo, vendar je malo verjetno, da bi bilo kdaj mogoče doseči popolno jasnost. Če so bili kakšni sledovi, so jih uničili plameni. Okrog gorečega zrakoplova je še dolgo po katastrofi vladala taka strašna vročina, da se še več ur po dogodku niti gasilci niti reševalci niso mogli približati pogorišču. Eksplozija sama je bila tako silovita, da je razdejala tudi jekleni stolp, kamor privezujejo zračne ladje ob pristanku.

V Nemčiji je zavlada po katastrofi splošna narodna žalost in vlada je prejela sožalne izraze z vsega sveta.

Zavarovalnica bo izplačala za zrakoplov 6 milijonov mark. Poleg tega so bili potniki zavarovani za skoraj 2 in pol milijona, posadka pa za 3 in dober četrt milijona, tako da znaša celotna zavarovalnina, ki jo bo nemška zavarovalnica izplačala ob tej katastrofi, v našem denarju okrog 196 milijonov dinarjev. Vodstvo zavarovalnice je že izjavilo, da bo takoj izplačalo vso zavarovalnino, kakor hitro bo znan izid uradne preiskave.

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan teden, ta ve tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listo novih naročnikov.

Kmetška mladina

Novo mesto

VI. redni občni zbor Pododbora Zveze kmet-
skih fantov in deklet se bo vršil na binkoštni
ponedeljek, dne 17. maja t. l. ob 9. uri dopoldne
v Novem mestu v salonu hotela Koklič. — Dnev-
ni red: 1. Otvoritev. 2. Čitanje in odobritev
zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročila
funkcionarjev. 4. Poročilo delegata Zveze kmet-
skih fantov in deklet. 5. Volitve novega odbora.
6. Delovni načrt za bodoče leto. 7. Predlogi.
8. Slučajnosti. Vsa tovariška društva se pozivajo,
da se udeležijo občnega zbora polnoštevilno.

Ig pri Ljubljani

Tukajšnje društvo Kmetških fantov in de-
klet je imelo v nedeljo 25. aprila v društvenih
prostorih (K. h.) na Igu svoj redni občni zbor.

Poročila o društvenem delovanju so podali
posamezni funkcionarji. V preprostem domačem
pogovoru smo si fantje in dekleta položili ob-
račune za preteklo leto ter hkratu postavili
nove načrte za delovanje in prosope mladinske-
ga gibanja.

Pri volitvah so bili izvoljeni sledeči člani:
Šenk Tone, predsednik, Hitejc Antonija, tajnica,
Ernest Hitejc, blagajnik. Cankar Franc, Abina
Zalar in Ivan Merkun, odborniki. V nadzorni
odbor pa Gerlec Albin in Vovk Ivan.

Ormož

Tretji redni občni zbor Pododbora Zveze
kmetških fantov in deklet za ptujsko okrožje
se vrši v nedeljo, dne 23. maja 1937 ob pol
8. uri zjutraj v dvorani J. Skorčič v Ormožu.
Na dnevnem redu: 1. Čitanje in odobritev za-
pisnika II. občnega zbora; 2. poročila: pred-
sednika, tajnika, blagajnika, načelnice žen-
skega odseka in nadzornikov; 3. poročilo de-
legata »Zveze«; 4. volitev novega odbora;
5. določitev članarine; 6. Predlogi in slučaj-
nosti. Včlanjena društva pošljejo na vsakih
10 članov po enega delegata. Vabimo pa tudi
druge člane, zlasti tečajnike in tečajnice, ter
prijatelje našega pokreta, da se občnega
zbora udeležijo in vidijo našo delo! — Mirko
Plepelec s. r., tajnik, Joško Tomažič s. r.,
predsednik.

Frankolovo

Društvo kmetških fantov in deklet radi
raznih ovir ni moglo prirediti igre »Prisege
o polnoči« dne 9. t. m. Zato se bo igra vršila
na Binkošti ob 3. uri pop. pod Šnablovim
kozolcem.

Vljudno vabimo vsa sosednja društva.

Šmartno ob Dreti

Kakor se je po drugih krajih vzdramila
kmetška mladina in si utrla pot v enotno mla-
dinsko kmetško prosvetno organizacijo, tako smo
se zbudili tudi mi k novemu prosvetnemu živ-
ljenju v Šmartnem ob Dreti. Spoznali smo trdo
resnico, ki pravi: če si kmet ne bo pomagal
sam, mu tudi drugi stanovi ne bodo nikdar.

Za osnovo društva smo se zbrali že na Sveč-
nico. Navzočih nas je bilo na migljaj 21. Na vpra-
šanje naših fantov in deklet glede ustanovitve
društva, smo soglasno, pa še s kakim veseljem
sklenili, da se to takoj osnuje. No, in z močno
vero in trdnim upanjem, smo se lotili. Čeprav
nismo uživali nikjer naklonjenosti, smo slednjič
po dolgem času le prejeli od banske uprave po-
trjena društvena pravila.

V nedeljo dne 2. maja t. l. smo imeli usta-
novni občni zbor, ki je potekel v soglasju in

najlepšem redu. Društvo šteje 25 članov. Za-
četek je, kot vidite, zadovoljiv in po naših poj-
mih prav dober.

Za predsednika smo izvolili tov. Remie
Franca, za podpredsednika tov. Levar Mirka, za
tajnico tov. Levar Marijo, za blagajnika tov.
Glojek Jožkota. Odborniki pa so: Slaut Ivan,
Levar Franc, Malko Felicjan in Levar Mohor.
Nadzorni odbor tvorijo: Izmančnik Tine, Slaut
Micka in Bric Martin.

Pridružujemo se armadi kmetskomladinske-
ga prosvetnega gibanja na vasi in kličemo vsem,
ki se še niso prebudili, da je samo v slogi naša
nezlomljiva moč!

Vojnik

Okrožni odbor Društev kmetških fantov in
deklet Vojnik sklicuje svoj II. redni občni zbor
v nedeljo, dne 30. maja t. l. ob pol osmi uri do-
poldan v pisarni društva Vojnik v kavarni Eller
v Vojniku.

Udeležba delegatov vseh pripadajočih dru-
štev strogo obvezna! Predsednik.

Mirna peč

Društvo kmetških fantov in deklet tudi letos
prav živahno deluje. Prirejamo redno članske
sestanke z debatami. Posebno pa se pripravljamo
za zgradbo doma. Nabiralna akcija sicer ni
tako izpadla kot bi si želeli, to nas ne moti.
Kljub vsem oviram in zaprekam smo trdno od-
ločeni, da si zgradimo Kmetški dom, ki bo nam
in Mirni peči v ponos.

V nedeljo 13. junija t. l. priredimo tekmo
koscev z vrtno veselico. Na to že danes opozar-
jamo vsa tovariška društva, kakor tudi ostala v
okolici, da ne prirejajo na ta dan svojih priredit-
ev, ker je čisti dobiček namenjen za zgrad-
bo doma.

Izlet na Hmeljnik

Na binkoštni ponedeljek 17. t. m. priredijo
Društva kmetških fantov in deklet Mirna peč,
Muhaber in Gotna vas skupni članski izlet na
zgodovinski grad Hmeljnik.

Dvor pri Žužemberku

Društvo kmetških fantov in deklet je imelo
pretečeno nedeljo 9. t. m. III. redni občni zbor.
Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo raz-
vidno, da društvo v preteklem letu radi mnogih
ovir in zaprek ni tako delovalo, kot bi bilo želeli.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor:
Predsednik Jerše Franc, podpredsednik Jare
Jože, tajnica Repar Angela in blagajnik Repar
Mirko.

Sklep občnega zbora je, da se društveno
delo poživlji. Delegat Novomeškega pododbora tov.
Josip Udovič ml. je v svojem govoru podčrtal
pomen kmetško mladinske organizacije za kmet-
sko skupnost in pozval navzoče k složnemu in
vztrajnemu delu za boljšo bodočnost kmetške-
ga stanu.

Nad 10.000 vlagatelj
štejemo v svoj delokrog.

Od 3—5%

Vam obrestujemo prihranke, ki
jih naložite pri nas.

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji.

Za vse naše obveznosti

jamči z vsem premoženjem in
davčno močjo Dravske banovine.

TRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA

Dopisi

Zreče

Dne 25. aprila je bil na Loški gori pri
Zrečah izvršen strahovit umor. Hlapec po-
sestnika Pačnika, Alojz Kladnik je bil udar-
jen po glavi, nato zaklan in končno še obešen.
Hlapca so v nedeljo pogrešali. Našla ga je
Marija Pačnik, hčerka gori imenovanega po-
sestnika in to takoj, kakor hitro ga je šla
iskat v družbi Marije Vidmar.

Ljudje, ki so obešenca ogledovali, niso
mogli ugotoviti ničesar drugega kakor samo-
mor z obešenjem. Po ogledu je orožništvo od-
redilo prenos trupla v Pačnikovo hišo, da se
ga tam položi na mrtvaški oder do pokopa.

Ko je Ignac Lamut truplo preoblačil, je
našel v žepu okrvavljen nož, ki je bil zaprt.
Opazil je tudi 16 cm globoko rano na levi
strani prs. Srajca pa ni bila prerezana. Na
glavi pa je imelo truplo močne podplutbe. Vse
to so bili sumljivi znaki, da ne gre za samo-
mor, temveč za uboj. Nekdo je nesrečnika
najprej z udarcem omamil, nato ga zaklal in
potem še obesil.

Orožništvo je pričelo takoj z obširno pre-
iskavo in nekatere osumljence aretiralo.

Alojzij Kladnik je služil pri gospodarju
Pačniku nad 17 let in vodil skoro celo gospo-
darstvo. Bolehni Pačnik je dostikrat izrazil,
da bo prepustil svoje posestvo hčerki edinki
Mariji in hlapcu Kladniku, da bi skupno gos-
podarila, ker je bila hčerka za težka dela
manj sposobna in se je mislilo, da se zato
ne bi poročila. Marija Pačnik pa je imela
izbranega drugega ženina v osebi Lamuta
Ignaca.

Orožništvo marljivo poizveduje za zločin-
cem in upati je, da se bo kmalu posrečilo
izslediti storilca.

Čudimo se, kako morejo nekateri še tr-
diti, da se je nesrečni Kladnik sam zaklal in
nato lepo nož zaprl, ga vtaknil v žep in se
šel potem sam obesit.

Kdo je imel interes na Kladnikovi smrti?
Zanimivo je, da se je isti dan zvečer, ko je
bil Kladnik umorjen, delala predajna pogodba
po želji starega Pačnika.

Kamnik pri Preserju

V ponedeljek 10. t. m. je nenadoma pre-
minul posestnik, gostilničar in trgovec Andrej
Petelin. Zjutraj je nakladal hlode, pa mu je
po nesreči spodrsnilo in hlood ga je udaril po
glavi in ga na mestu ubil.

Pokojni Petelin je bil mož korenina in
značaj, kakršnih najdemo redko v današnjih
časih. Ugleden gospodar, srčno dober človek,
vzoren vzgojitelj družine ter zaveden pristaš
kmetške in nacionalne misli. Svoje prepri-
čanje je povsod javno izpovedal in tudi ne-
ustrašeno branil. Bil je med ustanovitelji »So-
kolskega društva«, član »Gasilnega društva«,
vseh naših gospodarskih organizacij in dolgo-
letni politični delavec. Užival je za to svoje
možato in vzorno zadržanje ne samo pri svoj-
jih somišljenikih visok ugled in spoštovanje,
temveč so ga cenili tudi njegovi politični na-
sprotniki. Ohranili mu bomo trajen spomin,
njegovi užaloščeni družini pa izrekamo so-
žalje.

Vel. Loka

V naši okolici so bili podrti trije evhari-
stični križi. Nekateri so osumili Jožefa Ko-
mata iz vasi Kitne, da jih je on podrl. Sum
pa je bil popolnoma neutemeljen in je nekdo
hotel le pokazati osebno maščevanje nad Ko-
matom in pa neugnano strankarsko mržnjo.
In kakor v srednjem veku, ko so nekateri
coprnice žgali, tako se je zgodilo to pot z
našim Jožetom iz Kitina. Cel dan je moral
bresti po gozdu. Navzkriž so letela nanj vpra-

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad Din 16.500.000* — * **Kupuje in prodaja devize in valute** * Izdaja uverjenja za izvoz blaga * Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi zanje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici: MARIBOR, ŠOŠTANJ

šanja in pretnje, da naj prizna spodžaganje križa. Za dokaz svoje nedolžnosti bi moral vtakniti roki v ogenj, ki so ga sredi gozda napravili. Kljub vsemu pritisku pa Jože ni mogel ničesar priznati, ker je na celi stvari nedolžen in je postal le žrtev strankarskega sovraštva. Ta stvar se je pa pri nas tako razpasla, kakor še nikdar ne. Nekateri prenapetosti bi se radi naužili muk in trpljenja kmetijskega naroda. Vse, kar se ne plazi po trebuhu pred temi »katoliškimi« izvoljenci, vse, kar hoče samostojno misliti in presojudati, vse mora biti uničeno. Tako mislijo in počenjajo nekateri, ki so zamenjali ljubezen s sovraštvom, dobroto s krivico, Boga s hudičem. Toda sejejo veter in želi bodo vihar, ker so pozabili na tiste svetopisemske besede, da bo z mečem pokončan, kdor z mečem okoli hodi.

Dolenjska je že večkrat pokazala in še bo ob prvi priliki, da ne prenese krivice in nobene nepoklicane komande. Nobeno nasilje nas ne bo upognilo, da bi priznali nekaj za dobro, kar ni, in da bi se uklonili tisti strankarski komandi, ki je nenaravna, pa če je še tako »katoliška«. Pustite nas kmete pri miru, vi pa pojte k vragu, ki je edini še vaš zaveznik.

Želimlje

Naša Prostovoljna gasilska četa priredi na binkoštni ponedeljek otvoritev novega gasilskega doma. V domu je lepa dvorana z odrom in bo nudila streho vsem prosvetnim organizacijam v okolici.

K svečani otvoritvi vabimo vse prijatelje gasilstva.

Podgora

Preteklo nedeljo je bil otvorjen in blagoslovljen v naši vasi vodovod, za katerega je dala prvo pobudo gasilska četa Dol-Beričovo in ki ji načeluje že čez 40 let ugledni gospodar Franc Simenc.

Gasilci so bili vedno v zadregi za vodo v slučaju kakega požara, zato so skrbno iskali možnosti, kako bi mogli zagotoviti zadostno množino vode v bližnji okolici. Najprej so hoteli zgraditi dva rezervarja. Ko je pa prišel na lice mesta inž. banske uprave g. Maček, je izrazil mnenje, da bi se zgradil vodovod. Tedanji župan občine Dol g. Ivan Grad je takoj napravil prošnjo za podporo, večkrat osebno interveniral pri tedanjemu banu g. dr. Marušiču ter z velikim trudom uspel zbrati prva sredstva za zgraditev vodovoda.

Nedeljska slavnost je bila zelo lepa in naši možje so lahko ponosni na nov koristen spomenik svojega požrtvovalnega dela.

Mnogo zaslug si je pridobil za zgraditev vodovoda predvsem g. Fortunat Špenko, ki je bil vodja gradbenega odbora ter g. inž. Maček, ki je stalno nadzoroval vsa gradbena dela. Vodovod nosi letnico 1935.

Takoj po blagoslovitvi je gasilska četa vodovod preizkusila. Z motorjem in s hidrantom so istočasno delali poskuse in ugotovili, da ima vodovod močan pritisk, s katerim bodo mogli vsak čas koristno pomagati nesrečnikom v slučaju požara.

Pri celi prireditvi je sodelovalo tamburaško društvo »Sokolac« in društva Kmetijskih fantov in deklet. Zabava in veselo razpoloženje je trajalo pozno v noč.

Št. Pavel pri Preboldu

V zadnjem času kaj čisto posega smrt v naše vrste in dela prav občutne vrzeli, kakršne težko izgladimo. V Lātovski vasi je predzadnji petek jutraj umrla 32letna posestniška hči in gospodinja Frančiška Vošnjak. Baš v naročje cvetočega maja jo je ponesla zavratna bolezen — jetika. Lep pogreb, ki se je vršil dne 2. maja, je dokazal, kako težko so se poslovili od pokojnice njeni svojci, premnogi znanci in zlasti mnogo je bilo pri pogrebu pokojničininih birmank, katere so se svoji botri oddolžile s krasnimi veneci in cvetjem. Tudi društva, pri katerih je Frančiška Vošnjakova sodelovala, so se oddolžila na njeni zadnji poti; bila je požrtvovalna delavka in podporna članica Gasilske čete, pred leti je vneto sodelovala pri Društvu Kmetijskih fantov in deklet, kjer je nastopila med prvimi tekmovalkami na »tekmi žanjic«. Z izobrazbo, ki si jo je pridobila z uspešnim dovršenjem meščanske šole v Celju ter z bogatim življenjskimi izkušnjami je z vso pridnostjo skoroda vodila domače kmetско gospodarstvo, dokler ji ni smrt presekal njene nedovršene poti. Ohranili jo bomo v lepem in častnem spominu!

Mlatič

Obubožano Pohorje

Vozil sem se in peš hodil vsepovsod, pa sem slučajno bil po naključju brez cepa, tako da nisem mogel udariti, ko sem prišel v neko pohorsko vas. Zato pa danes mislim tako v troje. Saj veste kako to gre.

Pridem v tej vasi do prve žage — seveda prazne žage. Stopim v ob žagi stoječo hišo, kjer je lastnik imel tudi trgovino — tudi prazno. Pa se mi je le čudno zdelo, kako da je vse tako z mirom in praznino obdano. Bog mi ne zaračunaj te moje radovednosti, pa le vprašam gospodarja, kaj ste pa tako prazni? Kje pa imate les za žago ali mogoče kar ponoči žagate, da podnevi tako počivate? In mogoče strežete ponoči svojim strankam, da jih podnevi ni videti? Gospodar je bil zelo čemeran in je tožil o velikih davkih in o konkurenci, ki ne plača nobenega davka.

Grem malo naprej pa vidim zopet žago polno lesa — rezanega in okroglega. Ker sem tako fribčen, jo pa le mislim mahiniti, da vprašam čigavo je pa to? Vidim ravno ljudi, ki zlagajo les pa se napotim do njih. — Kar sapo mi je zaprlo — Kaj si mislite, čisto sem ohromel. Niti koraka nisem mogel napraviti naprej, kaj pa še pozdraviti. Namreč nisem se znašel. Mislim, da bodem pač tam lahko ogovoril kakega delavca ali pa skladiščnika. Pa veste, kedo je tam bil? Ah, saj mi ne boste verjeli, pa kakor je bog v nebesih, da ne lažem. Kaplan je deske meril.

Bog mi je zopet toliko moči dal, da sem se

lahko obrnil pa prav grdo hrknil in jo mahnil kar za nosom naprej.

Prišel sem mimo trgovine, za katero pravijo, da jo tudi ta gospod vodi. Tu se mi je pa zdelo, da so kar trije komiji švigali. Ljudje so mi pravili, da gospod tudi postrežejo, če že ravno tako pride. Jaz sem si pa mislil, to je fejest reklama. Ko pa vidim enega komija, ga pa le vprašam: Po čem pa plačate še rezant les. Komij je v meni mlatiškem cepcu videl poharsko teslo, pa je široko zinil: Plačamo več kakor vsak drugi trgovec, samo, da morate biti poprej član naše zadruge, potem šele lahko pri nas kaj kupite ali pa obratno. Tu se morate poprej zavezati. Kaj zavezati, to pa nisem vedel. Prav lepo sem se zahvalil, kajli moj les — cepce še ne prodam, ker ta še mora malo porasti, da ko bo potrebno, bo res na kubik nekaj zneslo. Mahnem jo naprej. Tu pa srečam enega pohorskega nesrečnika, ki ravno gospodu vleče les. No očka, kam pa kam, ga ogovorim. Ja, v zadruge vlečem. Vprašam: Res tako dobro plačajo. O kaj še, mi odgovori, tam sem se zavezal pa se nikakor ne morem rešiti, ko so pa gospod tako hudi. Če besedo ali pa zavezo prelomim, pa odveze ne dobim. No pa bo še že nekak šlo, malo basuga dajo, drugo pa dolžni ostanejo, les pa že nobene cene nima, pravijo, da ga imajo dosti.

Jaz sem si pa mislil. Pa res morajo gospod imeti dosti takih oslov, ki so nakopičili take grmade lesa. Pa kaj bode, ko se bodo ti osli prelevili v kakšno bolj brihtno zverine. Potem se pa bo reklo: Adijo pa zdrava ostani ti moja mila, ti moja draga Zr... fara.

Izjava

V nedeljskem »Slovincu« pa ne lanskem, ampak letošnjem, se je bralo blizu tiste kosmate »skom« je težko razpravljati tudi tale:

Na občnem zboru Akademске zveze dne 7. maja je bila sprejeta naslednja izjava:

»Slovenski katoliški akademiki, zbrani na občnem zboru Akademске zveze, protestiramo proti pisanju revije »Dom in svet« kot se je razodevalo iz v zadnji številki objavljenega članka g. prof. Kocbeka pod naslovom »Premišljevanje o Španiji«.

Dasi kot preprost in trd kmet nimam dostopa med tako visoke kroge, kakor so člani Akademске zveze, vendar si dovoljujem na lastno pest dvomiti, če so akademiki res o tej malenkosti kakor je Premišljevanje o Španiji na univerzi sploh kaj sklepali. Če pa jaz kot prostak v to dvomim, s tem še ni rečeno, da ni lahko res, kar je res!

Z loparjem po laku

Zadnjič me je pot zanesla v Prlekijo, kjer sem v neki viničariji naletel na prelakiranega mariborskega gospoda, ki ga je siromašen, skoraj bos in nag viničar, gostil z najboljšim haložanom. Prelakirani gospod je pil kakor goba in jedu kod krokodil, da me je spreletavala kot opazovalca groza. Viničar mu je stregel in izpraznil vse, kar je siromak premogel. Prelakirani gospod mu je namreč obljubil, da se bo zavzel za uboge viničarje. Nazadnje pa, ko se ga je pošteno zastoj

matreskal, je začel ta lump grdo zabavljati. Na drajsal je siromaka in vse njegove izmozgane tovariše z najhujšimi psovki in udrihal po njih tako grdo, da bi se samemu vragu gabilo. Na koncu je dejal, da bo treba vso to zalego, kmete, batarje in delavce, v prvi vrsti pa nadležne viničarje pomesti z železno metlo vragu v r...t.

Tedaj se je zazdelo tudi viničarju preveč in je stisnil pesti. Nenadoma je pograbil lopar in lopnil prelakiranega in pijanega širokoustneža, da se je kar bajta stresla.

Ko je viničar zamahnil drugič, je prelakirana govedna ležala že zunaj v blatu in bridko javkala s polomljenimi bedri. Razkačen viničar pa je skozi odprto okno brusil:

»Ze dve leti hodi postopač k meni žret in mi obljublja svojo pomoč, zdaj, ko me je do kosti ogulil, me pa psuje!«

Segel sem možaku skozi okno v roko in samo obžaloval, da nisem imel cepa s seboj. Potlej bi prelakiran lump videl, ali je res, kar je res, ali ni res, da je res lažnivec hujši kakor sama jetika in uš!

Domači dogodki

Žrtev materinstva

Tragična nesreča je zadela družino Udovičevih v Mirni peči. Mati številne družine je zopet pričakovala trenutka, ko bo dala življenje novemu otroku. Nesreča pa je hotela, da je posegla vmes koščena roka smrti.

Kako velika je bila ljubezen otrok do matere v tej družini, naj pokaže samo okolnost, da ji je najstarejši sin Josip, vzoren delavec in bорец v kmetско mladinskem pokretu, dvakrat dal kri za transfuzijo, toda tudi ta žrtev je bila zaman. Po nepojmljivem sklepu usode se je čaša materinega življenja nagibala in se je končno nagnila. Niti ljubezen drhtečih otrok niti spretnost zdravnikov v ljubljanski bolnišnici, nič ni moglo preprečiti žalostnega dogodka. Iz ljubljanske bolnišnice so mater prepeljali domov, kjer je obdana od svojih dragih v mukah izdihnila.

Naj bo v tem težkem trenutku tovarišu J. Udoviču v tolažbo zavest, da vsi sočutstvuemo z njim in s težko prizadeto rodbino. Naj bo njegovi pokojni materi miren poslednji počitek v naročju matere grude, nega pa naj gorje še bolj poveže v ljubezni do slovenske grude in do kmetске misli, v kateri je obsežna tudi živa ljubezen do vseh slovenskih mater.

× Ogromne poplave so letos povzročile v posavskih krajih Srema, Bosne in Slavonske krajine nad pol milijarde škode. Porušenih je

mnogo nasipov in cest, hiš in drugih poslopij. Potonilo je tudi precej živine, a posetve so marsikje popolnoma uničene.

× Dvolastniki ob italijanski meji zahtevajo v posebni spomenici, ki so jo poslali v Beograd, razne olajšave v prometu. Zlasti zahtevajo, da se jim dovoli prenesti v Jugoslavijo denar, ki so ga dobili v Italiji za prodano blago.

× Nesreča na morju. Jugoslovanski parnik »Plavnik« je v Severnem morju trčil z angleškim parnikom »Alecto«, ki se je nato potopil. Domala vsa posadka angleškega parnika je utonila, le tri mornarje je bilo mogoče rešiti.

× Toča je pred kratkim povzročila precej škode po ljutomerskih goricaх. Po vinogradih je s trt oklestila poganjke, po sadovnjakih pa z jablan vse cvetje. Padlo jo je toliko, da je ponekod ležala še drugi dan popoldne.

× Mrtvega so našli v obcestnem jarku pri Spodnji Polskavi ondan 25letnega posestnikovega sina Leopolda Resnika iz Šikol. Fant se je ustrelil in ponesel vzrok svojega dejanja s seboj v grob. Nihče ne sluti, kaj ga je pripravilo do tega koraka.

× Mrtvec s sodnim povabilom. V Zagorju je Sava naplavila truplo neznanega moškega, velike postave in po vsem videzu kmetskega stanu. Pri sebi ni imel nobenih listin razen povabila s sodišča, ki pa ni bilo več čitljivo.

× Prileten obupanec. V trenutku duševne potrlosti in zmedenosti je šel prostovoljno v smrt 75letni upokojeni rudniški paznik Martin Stibrič v Zagorju. Kaj je moža v teh visokih letih spravilo v obup, ni znano.

× Tragedija 13letne deklice. V Rakovcu blizu Vitani je bila živčno močno bolna 13letna Rozalija, hčerka lovskega čuvaja Grabnerja, uslužbenega pri grofu Turnu. Pred kratkim se je nekaj sprla s služkinjo, odhitela nato v sobo in se ustrelila z lovsko puško. Bila je takoj mrtva.

× Po slabi tovarišiji... Od Sv. Lovrenca na Dravskem polju je prišel v Maribor neki prekupec in prodal 10 svinj. Ker se je možakarju kupčija dobro obnesla, si je zaželel prijateljice v veselju. Našel je neko Barbko in se z njo odpeljal na Tezno. Tam se ga je v zapeljivi Barbkini družbi navlekel in v neki gostilni zadremal za mizo. Ko se je predramil, ni bilo dekleta nikjer, a z Barbko sta pobegnili tudi 2 »jurja«.

× Namesto v zatišje pred ploho — v smrt! V Tuhinjski dolini so na senošetih v Šmartnem pasli nedavno pastirji svoje črede, ko je nenadoma pričelo močno deževati. Umaknili so se pred ploho v zatišje k bližnjemu kamnolomu. Nenadoma se je kamenje sprožilo in nekega osemletnega pastirja na mestu ubilo, njegov šestletni tovariš, Slaparjev Pavle pa je tudi dobil zlasti po glavi tako močne poškodbe, da so ga morali nemudoma prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

× Požig iz maščenja. V Sp. Bregu pri Ptujju je nek brezposelnik zažgal skedenj posestniku Martinu Vaganu. Bil je jezen na kmeta, ker mu je prejšnji večer odrekel prenočišče. Požigalca so orožniki prijeli, posestnik pa trpi kakih 8000 dinarjev škode.

× Predrzna vlomilska telpa je ponoči od nedelje na ponedeljek vdrla v poslovne pratore našičke družbe v Dol. Lendavi. Vlomilci so odpeljali šest tisoč kilogramov težko blagajno in omaro z raznimi spisi. Imeli pa so smolo. Ko so blagajno zunaj na travniku odprli, so našli v

njej samo 2000 dinarjev. Vlomilci so brez sledu izginili.

× Smrt vestnega šolnika. V St. Dju pod Turjakom je nedavno umrl nadučitelj v pokoju Franc Rozman. Pokojnik je bil vse svoje življenje vzoren učitelj in požrtvovalen narodni delavec, zato mu ohranimo trajno hvaležen spomin.

× Skladišče sena, last trgovca Friderika Topolška v Slov. Konjicah, je pred kratkim pogorelo. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen. Mogoče je tudi, da ga je povzročila samo velika neprevidnost. Popoldne so bile tam poleg športne tekme in je nemara kdo izmed gledalcev po neprevidnosti odvrnil tlečo cigareto. Škoda, ki jo je povzročil ta požar, je precej občutna.

× Smrti ga je rešila. Ko je te dni mariborski mestni avtobus privozil na Aleksandrovo cesto v Studencih, se je v času izstopanja in vstopanja potnikov neopaženo splazil pred avto trileten otrok in se igral pred hladilnikom. Šofer, ki pač ni mogel videti otroka pred avtobusom, je že pognal motor v tek, ko je k sreči skočila v zadnjem hipu pred avtobus neka gospa in je otroka, ki se je igral s črkami na hladilniku, potegnila stran in ga rešila smrti.

× Na smučkah je pohitel v smrt dr. Marjan Bukovec, mlad ljubljanski zdravnik. V soboto je med smučanjem na Triglavu tresčil nad Sedmerimi jezeri v 20 metrov globok prepad. Obležal je takoj mrtve. Truplo so prepeljali v Ljubljano, kjer bo mladi, nadarjeni zdravnik spal svoje večno spanje.

× Tragična smrt kmetskega pesnika. V Gradcu pri Litiji se je obesil najpremožnejši kmet v tej okolici, Franc Pregelj, po domače »Gregec«. Pokojnik, star šele 46 let, je bil izredno nadarjen. Mnogo je čital in tudi sam zlagal prigodne pesmi. Udeležil se je svetovne vojne, a leta 1919. je sodeloval pri bojih na Koroškem. Zadnje čase je tudi on moral občutiti breme krize. To ga je potrla in ga v trenutku duševne pobitosti zavedlo v obupni korak. Blag mu bodi spomin!

Listnica uredništva: Na mnoga vprašanja sporočamo, da glede umora na Javorju trenutno še ne moremo dati točnih pojasnil. Ker pa ni nič tako skrito, da bi ne postalo očito, bomo tudi o tem še spregovorili, ko bo čas za to. Prismo torej potrpljenja, ker nikakor nečemo motiti preiskave.

Živinski sejem v Ptujju

Dogon na živinski sejem v Ptujju pretečeni teden je bil dokaj obilen. Prignanih je bilo 39 volov, 7 bikov, 371 krav, 31 juncev, 85 telic, 2 teleti, 105 konj, 13 žrebet, skupaj 653 glav živine. Prodanih je bilo 26 volov, 129 krav, 4 biki, 10 juncev, 66 telic, 1 tele, 27 konjev, 7 žrebet, skupaj 270 glav. Cene so bile naslednje: pri volih 4'50—5' din, krave 2'50—4'50 din, biki 3'50 do 5'50 din, junci 3'25—4'25 din, telice 3'50 do 5'25 din, teleta 5 din, vse za 1 kg žive teže.

Sejmi

16. maja: pri Sv. Barbari v Halozah, v Lukovku, Kočevski Reki, Krki, Radmirju, Moravčah, Studencu pri Krškem, pri Sv. Duhu na O. v., v Pilštanju, Razkrižju, Vojniku, Lukovici, Sred. vasi, Gor. Sušici.
17. maja: na Jesenicah, v Račah, Ljutomeru.
18. maja: v Bušči vasi, Metliki, Radovljici, Sent Vidu pri Stični, Laškem, Kamniku, na Rakeku, v Marenbergu, Mozirju, Pristavi, Ormožu, Ptujju, Ljutomeru, Dol. Lendavi.
19. maja: v Ljubljani, pri Sv. Lenartu v Slov. g., v Bogojini.
20. maja: na Igu, v Črnomlju, na Vrhniki, v Šmihelu-Stopičah, Mozlju, Senočetih, Slivnici, Prevaljah, Turnišču, Skocijanu.
21. maja: v Mariboru, Ptujju, Vidmu ob Savi.
22. maja: v Trzinu, Grahovem, Loki pri Zidanem mostu, St. Lambertu.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

ima
že Din 122,000.000 — novih vlog,
ki jih izplačuje brez vsake omejitve

Za vse vloge
jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Vinogradniki, sadjarji in vrtnarji!

Modra galica

„Solnce“ CELJE

JE DOMAČ PROIZVOD!

ki vsebuje 99³/₄% bakrenega sulfata

je za napravo bakreno-apnene brozge in pravočasno škropljenje vinogradov, sado-
nosnikov in povrtnine proti škodljivim glivičnim boleznim, raznim paležem in
rjam NAJUČINKOVITEJŠE in tudi NAJCENEJŠE zatiralno sredstvo

Brez škropljenja z modro galico ni pridelkov in brez pridelkov ni denarja!

JUGOSLOVANSKA
ZAVAROVALNA
BANKA

„Slavija“

V LJUBLJANI
Gosposka ulica 12
TELEF. ŠT.:
21-76, 22-76

P O D R U Ź N I C E: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD IN SPLIT

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj: Kmetiskidom
Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Odvetnika

dr. Dinko Puc in dr. Boris Puc

sta se preselila iz Dalmatinove ulice 7 v
Dalmatinovo ulico 11

Hranilne knjižice

nakup in prodaja — najsolidneje potom pisarne
ALOJZIJ PLANINŠEK, Ljubljana
Beethovnova ulica 14/1. Telefon 35-10

TISKOVINE

vseh vrst: trgovska, uradna, reklamna, časopisna, knjige, večbarvni tisk litre in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52